

De Groepscode - Zó werk je met groepen

Links en meer lezen of kijken

1. Bestellen boek

Je kunt het boek bij iedere boekhandel bestellen. Bij uitgeverij PICA kun je het boek via deze [link](#) bestellen.

2. Downloads

De downloads bij het boek (tools en oefeningen) vind je via deze [link](#).
Je vindt de volgende tools:

- Quicksan positieve groep
- Checklist rollen
- Open sociogram

Aan het einde van dit document vind je een overzicht van alle oefeningen.

3. Bestellen De Jongenscode en Het Skateboardsyndicaat

'De Jongenscode - Zó geef je les aan jongens!' is te bestellen via deze [link](#). Het (voor)leesboek 'Het Skateboardsyndicaat' is te bestellen via deze [link](#).

Bij de

downloads vind je bij ieder hoofdstuk een oefening. Geschikt voor de groepen (6,) 7 en 8.

4. Podcast

Podcastserie 'Onderwijs leiden met hart en ziel', aflevering 52: **Rene van Engelen over groepsvorming voor leraren en schoolleiders** te beluisteren via deze [link](#).

Podcastserie 'Werkruist': interview met René van Engelen, te beluisteren via deze [link](#).

5. Meer lezen of kijken...

De Kennis van Nu aflevering 17: "Uit de groep, in de put" (mei 2016). Hier komt o.a. het Robbers' Cave Experiment aan de orde. Kijk het [hier](#).

Hoe laat je jouw klas een groep blijven? Bekijk de [tutorial](#).

Waarom je forming, storming, norming niet meer moet gebruiken. Lees het [hier](#).

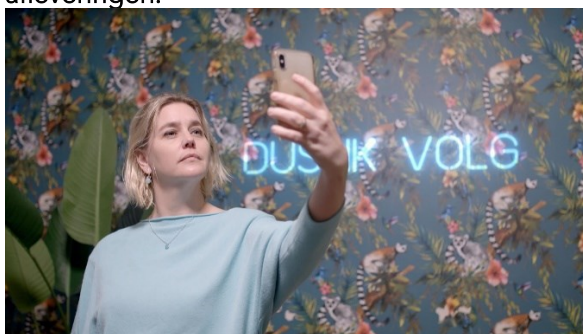
Help! Ik heb een groep met een ontwikkelingsstoornis. Lees [hier](#) meer.

Via deze [link](#) vind je meerdere video's en artikelen.

Hoe krijg je meer betrokkenheid in je groep? In dit boek lees je daar meer over. [Hier](#) vind je het boek.

Dus ik volg - een serie van Human over 'de groep' in het algemeen (dus niet specifiek over onderwijs/kinderen). [Hier](#) vind je de afleveringen.

Vanaf onze prilste zelfbewustwording zoeken we naar medestanders, een voorbeeld, houvast. De hang naar een groep geeft ons kracht. En maakt ons kwetsbaar. Wat is de kracht en wat de keerzijde van volgen? Welke mechanismen komen er op gang als je bij een groep aansluit? Hoe ver ga je om bij de groep te blijven? En wanneer stap je eruit? Hoe komt zo'n ommekeer tot stand? In deze serie onderzoekt Stine Jensen de gevolgen van het volgen. Ze volgt de volgers, op zoek naar het individu binnen de groep.

Aflevering 1: De geboorte van de volger

Aflevering 2: Wij - Zij

Aflevering 3: De kracht van de groep

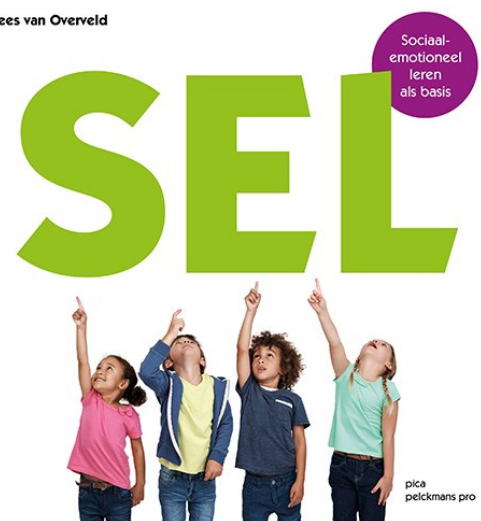
Aflevering 4: Afscheid van de volgers

Noot (RvE): De term 'volger' wordt in deze serie anders gebruikt dan in de onderwijsboeken. Daar is de volger vaker onder de term 'meeloper' te vinden.

Bij Sociaal Emotioneel Leren staan de belangrijke competenties centraal die er voor zorgen dat een groep goed functioneert. Kees van Overveld heeft dit naar het Nederlands onderwijs vertaald. Je vindt het boek [hier](#).

In het boek vind je onder andere een uitwerking van de leerlijnen per ontwikkelingsfase (zoals het Jonge Kind).

Kees van Overveld

Het expertisecentrum kinderopvang heeft op haar site een artikel gepubliceerd: Groepsdynamica Positieve groepsdynamiek in de kinderopvang. Klik [hier](#) om het artikel te lezen. Je vindt er ook links naar tips en tools.

Kijk ook eens in de diverse andere boeken op het gebied van het werken aan de groepsdynamiek. Zoals de Ringaanpak (Barry Redeker), Groepsplan Gedrag (Kees van Overveld), De Gouden Weken (Boaz Bijleveld), Wijzer in Groepsvorming (Esther van der Knaap, Femke Bosmans) en Groepsdynamiek in het onderwijs (Thomas de Meulder, Theo de Groot).

6. Werken aan verantwoordelijk gedrag

Werken aan verantwoordelijk gedrag
Werken aan verantwoordelijk gedrag bestaat uit 2 boeken:

1. Werken aan verantwoordelijk gedrag: Structuur en relatie
2. Werken aan verantwoordelijk gedrag: Actie en reactie

Boek

1

maakt het mogelijk om echt de leraar te worden die verschil maakt. Het denkkader en het gereedschap van boek 1 geeft je de kans om zelf, gestructureerd en stap voor stap je pedagogische houding en vaardigheden te vergroten. Je leert de boodschap die er achter elk gedrag van je leerlingen schuil gaat te herkennen en begrijpen, je leert hoe je je leerlingen effectief kunt betrekken bij het oplossen van problemen. Het gaat echter niet alleen om het kunnen stoppen van storend

gedrag. Centraal staat het aanleren van positief en verantwoordelijk gedrag. Door elk moment van de dag door de WinWin bril te kijken, bouw je aan de relatie met je leerlingen en voorkom je al veel storend gedrag. Je krijgt meer plezier in je werk

Boek 2

In boek 2 kun je zien als een goedgevulde gereedschapskist. Je zoekt daaruit het gereedschap dat je in jouw situatie nodig hebt. Zie het als een bronnenboek. Het boek is opgebouwd in 4 delen. Zo geeft deel 1 van het boek tal van preventieve acties waarmee je storend gedrag kunt voorkomen. Deel 2 beschrijft twee typen van acties waarmee je direct kunt reageren in een situatie. Deel 3 gaat over de Vervolgacties waarmee je een tweede kans krijgt om buiten de context en hectiek van de klas, samen met een leerling te werken aan meer acceptabel en verantwoordelijk gedrag. Deel 4 van dit boek gaat in op hoe om te gaan met leerlingen met specifieke gedragingen die samenhangen met een gedragsstoornis. Wanneer je begrijpt waar het gedrag vandaan komt kun je hiervoor de juiste maatregelen zoeken.

Je vindt de boeken [hier](#).

Er is ook een beknopte uitgave beschikbaar.

Je vindt de beknopte uitgave [hier](#).

7. Contact

Voor een training, lezing, workshop of vraag? Dit kan via mijn website www.renevanengeleneducatie.nl

8. OEFENINGEN BIJ DE GROEPSCODE

Er zijn oefeningen bij het boek die je kunt inzetten. De oefeningen inspireren om in je eigen onderwijs zelf oefeningen en lessen te ontwikkelen die passen bij jouw leerlingen. Hieronder een overzicht van de oefeningen en in welke ontwikkelingsfase je deze kunt inzetten.

Iedere oefening begint met een tabel waarin staat in welke ontwikkelingsfase en in welke van de zes groepsvormende fases je de oefening zou kunnen inzetten.

Alle oefeningen kennen dezelfde opbouw:

- Tabel
- Doel
- Toelichting
- Voorbereiding
- Uitvoering
- Nabespreking

Naam	Ontwikkelingsfase				
	Jonge kind	Pré-adolescentie	Vroege adolescentie	Midden adolescentie	Late adolescentie
Afsluiting (leerdoelen)		✓	✓	✓	✓
Blindemannetje		✓	✓	✓	✓
Cijfers en letters		✓	✓	✓	
Complimenten 1		✓	✓	✓	
Complimenten 2		✓	✓	✓	
Complimenten 3		✓	✓	✓	
Dit ben ik	✓	✓	✓		
Groepsverhaal		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h1		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h2		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h3		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h4		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h5		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h6		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h7		✓	✓		
Skateboardsyndicaat h8		✓	✓		
Hoe gaan we met elkaar om		✓	✓		
Hoe heet je	✓	✓	✓		
Ik accepteer je zoals je bent		✓	✓	✓	✓
Ik help jou		✓	✓		
Ik luister 1	✓	✓	✓	✓	✓

Ik luister 2	✓	✓	✓	✓	✓
Ik luister 3	✓	✓	✓	✓	✓
Ik luister 4	✓	✓	✓	✓	✓
Ik luister 5		✓	✓	✓	✓
Ik luister 6		✓	✓	✓	✓
Ik luister 7		✓	✓	✓	
Ik luister 8		✓	✓	✓	
Ik vind iets moeilijk		✓	✓		
Jij doet niet mee		✓	✓		
Kring van knieën		✓	✓	✓	✓
Laat zien hoe je je voelt		✓	✓		
Nee		✓	✓		
Nieuw op school		✓	✓	✓	
Nieuwsartikelen			✓	✓	✓
Paspoort		✓	✓		
Presenteer je klas		✓	✓	✓	
Rondduwen		✓	✓	✓	✓
Samen een groep	✓	✓	✓		
Samenwerken 1 (kleurcollage)		✓	✓	✓	✓
Samenwerken 2 (woordenschat)		✓	✓	✓	✓
Samenwerken 3 (mindmap)		✓	✓	✓	✓
Samenwerken 4 (landkaart)		✓	✓	✓	✓
Samenwerken 5 (fantasiedier)		✓			
Samenwerken 6 (groepsschilderij)		✓	✓	✓	
Samenwerken 7 (spinnenweb)	✓	✓	✓	✓	✓
Samenwerken 8 (wiskunde)			✓	✓	✓
Spiegelen		✓	✓	✓	✓
Wie ben ik?		✓	✓	✓	

[NAAR DOWNLOADPAGINA OEFENINGEN](#)

